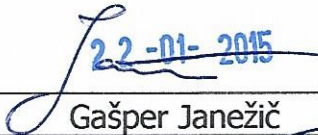

REPUBLIKA SLOVENIJA
OBČINA SEVNICA

NAČRT ZAŠČITE IN REŠEVANJA OB JEDRSKI ALI RADIOLOŠKI NESREČI V OBČINI SEVNICA

Verzija 2.0

	ORGAN	DATUM	PODPIS
Izdelal	Gasilska zveza Sevnica		 22-01-2015 Gašper Janežič
Obravnaval	Občina Sevnica Štab civilne zaščite		 26-01-2015 Mitja Udovč Poveljnik
Sprejel	Župan občine Sevnica		 26-01-2015 Srečko Ocvirk Župan
Skrbnik	Občina Sevnica Oddelek za okolje in prostor		 24-01-2015 Borut Simončič

Številka: 840-0001/2014

V S E B I N A

Stran

1	JEDRSKA ALI RADIOLOŠKA NESREČA	4
1.1	UVOD	4
1.2	SPLOŠNO O JEDRSKI IN RADIOLOŠKI NESREČI	4
1.2.1	IONIZIRAJOČE SEVANJE	5
1.3	VIRI NEVARNOSTI	6
1.3.1	JEDRSKI OBJEKTI	6
1.3.1.1	NUKLEARNA ELEKTRARNA KRŠKO	6
1.3.2	SEVALNI OBJEKTI	7
1.3.3	RADIOLOŠKI IZREDNI DOGODKI	8
1.3.3.1	NENADZOROVANI VIRI IONIZIRAJOČEGA SEVANJA	8
1.3.3.2	PADEC SATELITA Z RADIOAKTIVNO SNOVJO	8
1.3.3.3	PREVOZ RADIOAKTIVNIH SNOVI	9
1.3.3.4	NESREČE V TUJINI	9
1.4	VERJETNOST NASTANKA VERIŽNE NESREČE	11
1.5	SKLEPNE UGOTOVITVE	11
2	OBSEG NAČRTOVANJA	12
2.1	TEMELJNE RAVNI NAČRTOVANJA	12
2.2	NAČELA ZAŠČITE REŠEVANJA IN POMOČI	12
3	KONCEPT ZAŠČITE, REŠEVANJA IN POMOČI	13
3.1	TEMELJNE PODMENE NAČRTA	13
3.2	KONCEPT ODZIVA IN AKTIVIRANJE OBČINSKEGA NAČRTA	13
4	SILE, SREDSTVA IN VIRI ZA IZVAJANJE NAČRTA	17
4.1	PREGLED ORGANOV IN ORGANIZACIJ IZ OBČINSKE PRISTOJNOSTI, KI SODELUJEJO PRI IZVEDBI NALOG	17
4.2	MATERIALNO-TEHNIČNA SREDSTVA ZA IZVAJANJE NAČRTA	19
4.3	PREDVIDENA FINANČNA SREDSTVA	19
5	OPAZOVANJE, OBVEŠČANJE IN ALARMIRANJE	20
5.1	OPAZOVANJE, OBVEŠČANJE IN ALARMIRANJE OB NESREČI	20
5.1.1	Opazovanje nevarnosti	20
5.1.2	Obveščanje ob jedrski ali radiološki nesreči	20
5.1.3	Alarmiranje in obveščanje javnosti	21
5.1.4	Obveščanje ob jedrski ali radiološki nesreči v tujini	22
6	AKTIVIRANJE SIL IN SREDSTEV	23
6.1	AKTIVIRANJE STROKOVNIH SLUŽB IN ORGANOV CZ OB NESREČI	23
6.2	AKTIVIRANJE OBČINSKIH SIL ZA ZAŠČITO, REŠEVANJE IN POMOČ OB NESREČI	23
6.3	AKTIVIRANJE SIL ZA ZAŠČITO, REŠEVANJE IN POMOČ OB JEDRSKI ALI RADIOLOŠKI NESREČI V TUJINI	24
6.4	ZAGOTAVLJANJE MATERIALNIH SREDSTEV POMOČI	24
7	UPRAVLJANJE IN VODENJE	25
7.1	ORGANI IN NJIHOVE NALOGE	25
7.2	OPERATIVNO VODENJE	27
7.3	UKREPANJE ORGANOV CZ OB NESREČI	28
7.4	ORGANIZACIJA ZVEZ OB JEDRSKI ALI RADIOLOŠKI NESREČI	28
7.5	NADZOR RADIOAKTIVNOSTI	29
7.5.1	REDNI NADZOR	29
7.5.2	NADZOR RADIOAKTIVNOSTI OB JEDRSKI ALI RADIOLOŠKI NESREČI	29
7.5.2.1	NADZOR RADIOAKTIVNOSTI	29
7.5.2.2	NADZOR V OKOLJU	29
7.5.2.3	NADZOR INTERVENCIJSKEGA OSEBJA	30
8	UKREPI IN NALOGE ZAŠČITE, REŠEVANJA IN POMOČI	30

8.1 ZAŠČITNI UKREPI	30
8.2 NALOGE ZAŠČITE, REŠEVANJA IN POMOČI.....	31
8.2.1 Nujna medicinska pomoč	31
8.2.2 Prva veterinarska pomoč	32
8.2.3 Gašenje in reševanje	32
8.2.4 Zagotavljanje osnovnih pogojev za življenje.....	33
8.2.5 Preklic izvajanja zaščitnih ukrepov in razlasitev prenehanja nevarnosti:	33
9 OSEBNA IN VZAJEMNA ZAŠČITA.....	34
10 RAZLAGA POJMOV IN OKRAJŠAV	35
10.1 POMEN POJMOV.....	35
10.2 RAZLAGA OKRAJŠAV	35
11 SEZNAM PRILOG IN DODATKOV	36
11.1 SKUPNE PRILOGE.....	36
11.2 POSEBNE PRILOGE.....	36
11.2 SKUPNI DODATKI	37
11.2 POSEBNI DODATKI	37

1 JEDRSKA ALI RADIOLOŠKA NESREČA

1.1 Uvod

Načrt zaščite in reševanja ob jedrski ali radiološki nesreči v občini Sevnica, verzija 2.0 je izdelan v skladu in na podlagi temeljnega načrta (državni načrt, verzija 3.0, ki ga je sprejela Vlada RS, dne 22.7.2010) in regijskega načrta zaščite in reševanja ob jedrski nesreči ali radiološki v Posavju, verzija 3.0 iz 2013.

Načrt podrobno opredeljuje izvajanje dolgoročnih zaščitnih ukrepov in nalog zaščite in reševanja, ki so v pristojnosti občine Sevnica ob jedrski nesreči ali radiološki v Nuklearni elektrarni Krško (NEK) ter ob nesrečah v jedrskih elektrarnah v tujini s čezmejnimi vplivi, ker je ozemlje občine v območju načrtovanja dolgoročnih zaščitnih ukrepov in v območju splošne pripravljenosti.

Temeljni načrt je izdelan na podlagi ocene ogroženosti in v skladu z Zakonom o varstvu pred naravnimi in drugimi nesrečami (Uradni list RS, št. 51/06 – UPB 1 in 95/07 – ZSPJS - H), Zakonom o varstvu pred ionizirajočimi sevanji in jedrski varnosti (Uradni list RS, št. 102/04 – UPB 2), Uredbo o vsebini in izdelavi načrtov zaščite in reševanja (Uradni list RS, št. 3/02, 17/02, 17/06 in 76/08) ter drugimi predpisi. Pri izdelavi temeljnega načrta so bile upoštevane zahteve Mednarodne agencije za atomsko energijo (MAAE), predvsem dokument Pripravljenost in odziv na jedrsko ali radiološko nesrečo št. GS-R-22.

Občinski načrt ne zajema pripravljenosti na teroristične napade z uporabo radiološkega orožja v Sevnici, ker to ureja Občinski načrt zaščite in reševanja ob uporabi orožij ali sredstev za množično uničevanje v teroristične namene oziroma terorističnem napadu s klasičnimi sredstvi, verzija 1.0.

1.2 Splošno o jedrski in radiološki nesreči

Jedrske in radiološke nesreče so izredni dogodki, ki neposredno ogrožajo prebivalce in okolje ter zahtevajo zaščitne ukrepe. Vsak izredni dogodek v splošnem še ne pomeni nastanka nesreče. Lahko gre za zmanjšanje jedrske ali sevalne varnosti, ki zahteva tudi ustrezen odziv pristojnih.

Radiološke nesreče so izredni dogodki, ki zahtevajo zaščitne ukrepe zaradi povečanega ionizirajočega sevanja in onesnaženja z radioaktivno snovjo oziroma kontaminacijo.

Radiološke nesreče se lahko zgodijo v sevalnih objektih (industrijski, raziskovalni in zdravstveni objekti z obsevalnimi napravami ali z radioaktivnimi snovmi in odlagališča z rudarsko ali hidrometalurško jalovino):

- pri ravnanju z zaprtimi ali odprtimi viri sevanja,
- s pospeševalniki delcev in
- z drugimi viri ionizirajočega sevanja.

Radiološka nesreča lahko nastane kjerkoli kot posledica:

- nenadzorovanega nevarnega vira ionizirajočega sevanja (zavrženi, izgubljeni, najdeni, ukradeni),
- obsevanja in kontaminacije prebivalstva iz neznanega razloga,
- padca satelita z radioaktivnimi snovmi,

- prevoza radioaktivnih snovi.

Jedrske nesreče so izredni dogodki, ki zahtevajo zaščitne ukrepe zaradi nevarnega sproščanja energije po jedrski verižni reakciji ali po razpadu produktov iz verižne reakcije. Jedrske nesreče so lahko hkrati tudi radiološke. To velja še posebej za nesreče v jedrskih elektrarnah, ker vsebujejo veliko količino jedrskih in radioaktivnih snovi, ki lahko ob večjih odstopanjih od normalnega obratovanja obsevajo ljudi ali se sprostijo v okolje.

V občini Sevnica nimamo jedrskega objekta je pa v naši neposredni bližini v Posavju, v katerem se lahko zgodijo jedrske in radiološke nesreče, Nuklearna elektrarna Krško (jedrska elektrarna, skladišče in odlagališče radioaktivnih snovi in industrijski objekt).

Radioaktivno sevanje prihaja do človeka po treh glavnih prenosnih poteh: z vdihavanjem radioaktivnih zračnih delcev, zaužitjem z vodo in hrano ter neposrednim zunanjim obsevanjem iz radioaktivnega oblaka ali iz onesnaženih tal. Radioaktivne snovi lahko pridejo v telo tudi prek odprtih ran.

Večji del območja občine Sevnica leži v območju načrtovanja dolgoročnih zaščitnih ukrepov (ODU), to je v polmeru 25 km od NEK, del pa v območju splošne pripravljenosti, kjer se zaščitni ukrepi izvajajo na podlagi meritev.

1.2.1 Ionizirajoče sevanje

Ionizirajoče sevanje je sevanje z dovolj energije, da poškoduje snov. Viri ionizirajočega sevanja so naravni in umetni. Vir ionizirajočega sevanja je lahko radioaktivna snov, ki seva zaradi nestabilnih atomov, in tudi naprava (npr. rentgen). Zaradi radioaktivnih snovi v okolju (zemlja, zrak, voda in tudi hrana) je človek neprestano izpostavljen ionizirajočemu sevanju. Gre za zunanje in notranje obsevanje. V zvezi s tem govorimo o dozi sevanja, ki jo telo prejme.

Do zunanjega obsevanja pride, če je vir prodornega sevanja, npr. rentgenskega, v človekovi okolici. Izpostavitve sevanju in škoda, ki jo človek ob tem utрпи, narašča s časom zadrževanja v območju sevanja (dalj časa več škode - sorazmerno) in z razdaljo do vira sevanja (bližje več škode - s kvadratom razdalje).

Do notranjega obsevanja pride zaradi vnosa radioaktivnih snovi v telo, z vdihavanjem kontaminiranega zraka (inhalacija), uživanjem kontaminirane hrane in pijače (ingestija) ter tudi zaradi vnosa skozi kožo, zlasti če je poškodovana. Notranje obsevanje je lahko nevarno predvsem pri vnosu radioaktivne snovi, ki seva sicer malo prodorna sevanja v obliki delcev - alfa (α) in beta (β), ker lahko povzroči velike poškodbe organov in drugih tkiv. Izpostavitve sevanju in škoda, ki jo človek ob tem utрпи, je v tem primeru odvisna od časa zadrževanja snovi v telesu, kar je zelo različno in odvisno tudi od lastnosti radioaktivne snovi.

V tkivu lahko zaradi ionizacije pride do okvar biološko pomembnih molekul, kar lahko privede do poškodbe ali smrti celice. Ob uničenju velikega števila celic organa ali tkiva so posledice za organizem lahko zelo resne, celo smrtne, in se pokažejo relativno hitro po obsevanju. Te učinke imenujemo deterministične in je zanje značilno, da imajo prag - ne opažamo jih pod dozo sevanja, ki je nižja od neke mejne vrednosti. Nad pragom pa se posledice večajo s prejetjo dozo.

Sevanje pa lahko v celici povzroči spremembe, ki lahko predstavljajo enega od prvih dogodkov pri

spremembi celice v rakasto obliko. Kancerogenost sevanja je učinek, katerega verjetnost z večanjem doze narašča, pokažejo pa se po daljšem času. To je stohastični učinek oziroma učinek zaradi statistično ugotovljenih okvar celic. Če pa sevanje okvari spolne celice, se posledice pokažejo šele na potomcih (dedni ali hereditarni učinki).

1.3 Viri nevarnosti

1.3.1 Jedrski objekti

Ob nesreči v jedrski elektrarni ali raziskovalnem reaktorju se lahko znatne količine radioaktivnih snovi med drugim sprostijo tudi v ozračje in se razširjajo v obliki radioaktivnega oblaka v širše okolje. Ogroženost je odvisna od vrste in od količine izpuščenih radioaktivnih snovi (žlahtni plini, radioizotopi joda, dolgoživi cepitveni produkti). Prenos in razširjanje sta odvisna od vremenskih razmer. Radioaktivni delci se med prenosom usedajo (suhi used) ali pa izpirajo s padavinami (mokri used).

Vrsta in stopnja ogroženosti se s časom spreminjata. Nezaščiteni prebivalci v bližini kraja nesreče bi bili v prvih urah po izpustu najprej izpostavljeni zunanjemu sevanju iz radioaktivnega oblaka in vdihavanju radioaktivnih delcev, še posebej izotopov radioaktivnega joda, ki bi se kopičil v ščitnici. Srednjeročno (nekaj dni po nesreči) bi prišlo do obsevanja zaradi uživanja kontaminirane hrane z radioaktivnim jodom I-131 (npr. mleko, listnata zelenjava, pitna voda) ter zaradi zunanjega sevanja iz kontaminiranih tal. Podobno je dolgoročno (meseci in leta po nesreči), ko so pomembni dolgoživi radionuklidi, kot npr. cezij (Cs-137, Cs-134) in stroncij (Sr-90).

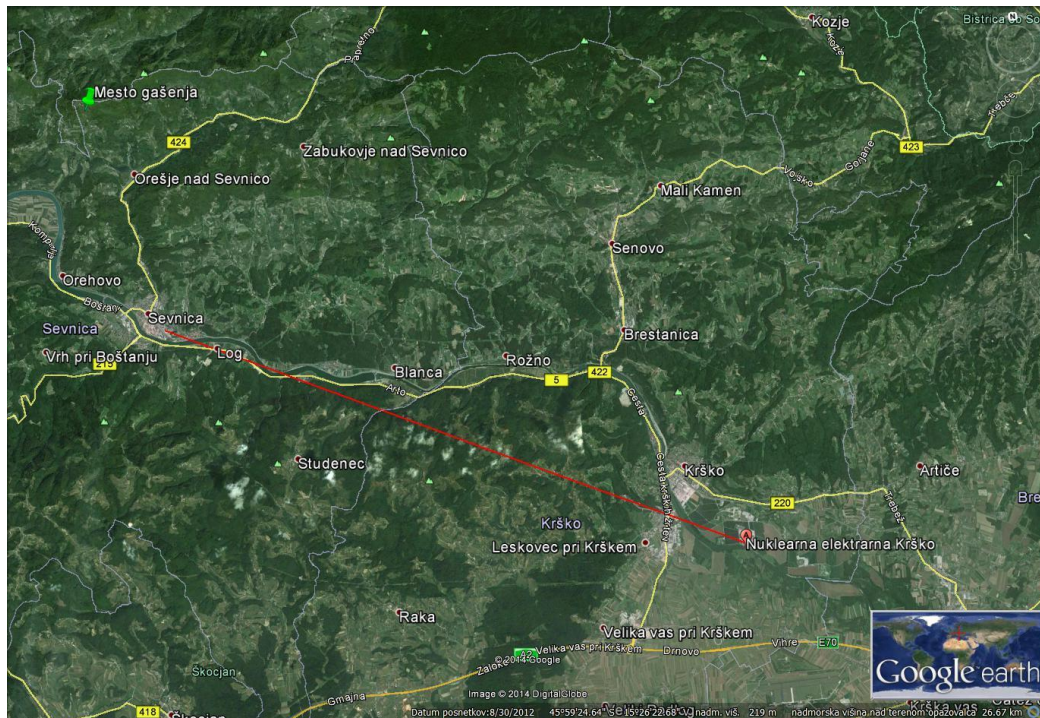
Najhujše jedrske nesreče so možne v jedrskih elektrarnah. Nesreča s težko poškodbo sredice lahko povzroči zelo resne posledice za zdravje ali celo ogrozi življenje zaposlenih v elektrarni in prebivalstva v okolici objekta ali širše.

1.3.1.1 Nuklearna elektrarna Krško

NEK leži na levem bregu reke Save in je 18 km oddaljena od Sevnice (Slika 1).

NEK je tlačnovodna elektrarna z nazivno toplotno močjo reaktorja 1994 MW, v katerem je 121 gorivnih elementov.

Za preprečevanje jedrskih nesreč in za zmanjšanje njihovih posledic so v elektrarni vgrajeni varovalni in varnostni sistemi ter naprave, katerih skupna naloga je preprečevanje nenadzorovanega uhajanja radioaktivnih snovi v okolico elektrarne.

Slika 1: Lokacija Nuklearne elektrarne Krško

Ob jedrski nesreči v NEK je stopnja ogroženosti največja v bližnjem območju (do 10 km), v večji oddaljenosti pa je odvisna od vremenskih razmer. Tako je ogroženost na območju občine Sevnica odvisna predvsem od morebitnih padavin in smeri vetra v času nesreče. Glede na število in zanesljivost varnostnih sistemov v jedrski elektrarni je verjetnost nastanka nesreče, ki bi pomenila nevarnost za prebivalstvo, izredno majhna.

Na možnost nastanka jedrske nesreče v NEK lahko vplivajo tudi naravne in druge nesreče (npr. potres, poplave, orkanski veter, nesreča zrakoplova, ipd.).

1.3.2 Sevalni objekti

V sevalnih objektih se radioaktivni viri uporabljajo v industrijske, raziskovalne in zdravstvene namene.

V industriji se radioaktivni viri uporabljajo za različne namene in sicer stacionarno na določenem mestu (npr. za sterilizacijo, merjenje debeline pločevine, nivojev v posodah itd.) ali pa so viri premični za delo na terenu (npr. industrijska radiografija, merjenje vlažnosti in gostote materialov pri gradnji cest itd.). V medicini se radioaktivni viri uporabljajo za diagnostiko in terapijo (obsevanja).

Vzrok nesreče z radioaktivnimi snovmi oziroma viri je lahko izključno človeška napaka, ker so radioaktivni viri pasivne naprave, tako da ne more priti do odpovedi delovanja.

Vzroke lahko delimo na:

- nepravilno uporabo, hrambo ali izgubo radioaktivnega vira zaradi malomarnosti, nevednosti, neznanja ali neupoštevanja predpisov varstva pred sevanji,

- konstrukcijsko napako pri vgradnji vira (slaba izdelava ščita, neustrezno izdelano orodje za rokovanje z virom) ter
- zlorabo (kraja, sabotaža).

Nesreče z radioaktivnimi viri praviloma povzročijo onesnaženje z enim samim radionuklidom, ki prizadene predvsem delovno osebje oziroma lahko nepravilno ravnanje z radioaktivnim virom povzroči obsevanost, ki presega predpisane mejne vrednosti, osebja ter tudi prebivalstva. V Posavju je skladno s kriteriji sevalni objekt NE Krško, kjer se kot vira sevanja nahajata americij in cezij.

1.3.3 Radiološki izredni dogodki

Radiološki izredni dogodki se lahko zgodijo kjerkoli.

1.3.3.1 Nenadzorovani viri ionizirajočega sevanja

Do nesreče lahko pride z nenadzorovanimi visoko radioaktivnimi viri, ki so lahko tudi življenjsko nevarni, če so nezaščiteni oziroma je zaščita poškodovana.

Viri so lahko:

- izgubljeni: lastnik pogreša vir,
- najdeni: naključna oseba najde vir, pri čemer je težava, ker najditelj običajno ne ve, da gre za radioaktivni vir,
- ukradeni: možnost, da tat ne ve, da gre za radioaktivni vir in
- poškodovani v požaru: požar na lokaciji vira (možnost za poškodbo zaščite vira zaradi ognja je majhna; običajna respiratorna in druga zaščita gasilcev je zadostna).

V skupino nenadzorovanih virov sodi tudi obsevanje in kontaminacija iz neznanega razloga z radioaktivnimi viri, to je kontaminacija prebivalstva ali javnih površin oziroma prostorov. Vzrok je lahko najdeni ali ukradeni vir ali radioaktivna snov, ki jo prebivalstvo poseduje in ne ve za nevarnost. Takšne dogodke lahko odkrijejo zdravniki na podlagi simptomov zaradi prekomernega obseva. Tovrstna simptomatika običajno ni dovolj hitro prepoznana, ker so primeri redki.

Posedovanje oziroma rokovanje z nezaščitenimi visoko radioaktivnimi viri lahko povzroči trajne poškodbe zaradi zunanjega obsevanja, zaradi notranjega obsevanja v primeru zaužitja (ingestije) in vdihavanja (inhalacije) in v določenih primerih tudi življenjsko ogroženost.

1.3.3.2 Padec satelita z radioaktivno snovjo

Na območje občine bi lahko padel satelit z jedrskim reaktorjem ali satelit, ki ima na krovu radioaktivni material, posledice nesreče pa bi čutili prebivalci v Posavju. Razlikujemo dve vrsti virov sevanja na satelitu:

- vir visoke aktivnosti alfa (gre za možno onesnaženje z močno toksičnim sevalcem alfa (npr. izotopi plutonija) in

- jedrski reaktor (padec satelita onesnaženje s cepitvenimi produkti).

Območja onesnaženja so trakaste oblike s širino nekaj 10km in dolžino nekaj 100 km. Nevarno je predvsem vdihavanje delcev, ki v posamezniku lahko povzročijo visoke doze notranjega obsevanja. Največja nevarnost za posameznika, ki je sicer zelo malo verjetna, je najdba visoko radioaktivnih ostankov satelita, ki lahko povzročijo resne poškodbe in tudi smrt.

1.3.3.3 Prevoz radioaktivnih snovi

Zaradi posebnih varnostnih ukrepov je verjetnost nesreče pri prevozu radioaktivnih snovi zelo majhna, če pa se zgodi, je njen vpliv prostorsko omejen. Ob nesreči v občini Sevnica je prevoznik odgovoren za prostorsko omejitev posledic nesreče oziroma za pravočasno obveščanje Centra za obveščanje Brežice, ki izvede aktiviranje ustreznih služb.

1.3.3.4 Nesreče v tujini

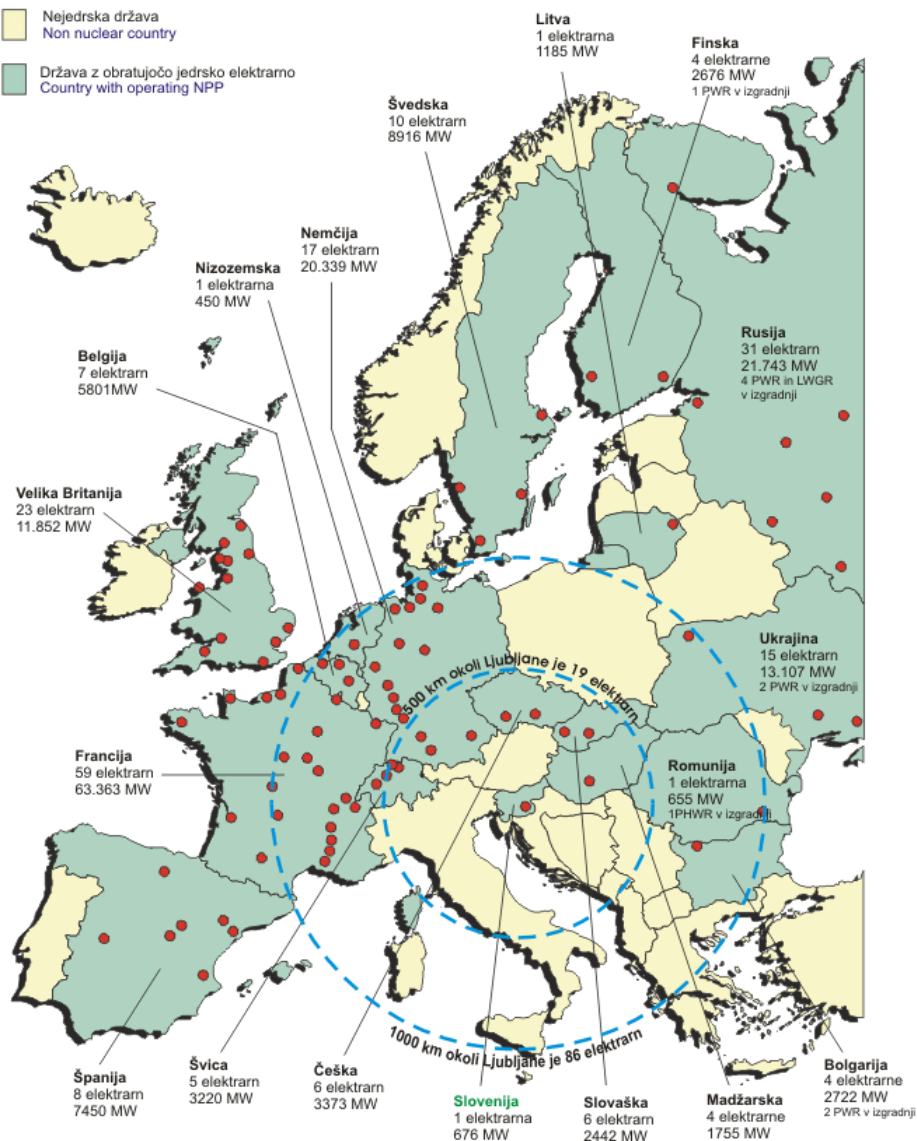
S tem načrtom se načrtujejo tudi zaščitni ukrepi za primer izrednega dogodka v jedrskih elektrarnah v tujini. Sloveniji najbližje so elektrarne na Madžarskem, Slovaškem, Češkem in v Nemčiji (Slika 2). Ob jedrskih nesrečah v oddaljenih jedrskih objektih lahko ob neugodnih vremenskih razmerah pričakujemo onesnaženje na vsem ozemlju RS, tako tudi v občini Sevnica. Do izrazitejšega onesnaženja bi lahko prišlo le v krajih, kjer bi med prehodom radioaktivnega oblaka čez naše ozemlje deževalo.

Jedrske elektrarne v Evropi

Copyright © ICJT 2006
www.icjt.org

Nejedrska država
Non nuclear country

Država z obratujočo jedrsko elektrarno
Country with operating NPP

Stanje avgusta 2006 po podatkih Mednarodne agencije za atomsko energijo.
Status as of August 2006 as reported to IAEA.

Na eni označeni lokaciji je lahko tudi več reaktorjev.
Each indicated location can represent several reactors.

Slika 2: Jedrske elektrarne v Evropi

1.4 Verjetnost nastanka verižne nesreče

Ob jedrski ali radiološki nesreči ni pričakovati nastanka verižne nesreče, dodatne posledice nesreče v občini Sevnica pa so lahko:

- požar v naravnem okolju in objektih (npr. padec satelita),
- ogrožanje prometne varnosti,
- izpad telekomunikacijskih povezav,
- sociološke in psihološke posledice na prebivalstvo in
- energetska kriza zaradi izpada proizvodnje električne energije v primeru nesreče v NEK

1.5 Sklepne ugotovitve

- A. Občino Sevnica lahko prizadenejo jedrske ali radiološke nesreče:
- v jedrskem objektu NEK,
 - s stacionarnimi radioaktivnimi viri v NEK,
 - pri prevozu radioaktivnih snovi,
 - zaradi padca satelita z reaktorjem ali satelita, ki ima na krovu radioaktivne snovi in
 - v tujini s posledicami na območju občine Sevnica.
- B. Jedrska nesreča širše razsežnosti (z vplivom na prebivalce in okolje) v NEK je zelo malo verjetna, saj ima elektrarna vgrajeno visoko stopnjo pasivne in aktivne varnosti.
- C. Ob morebitni jedrski nesreči širše razsežnosti v NEK bi bila prizadeta tudi občina Sevnica.
- D. Na možnost nastanka jedrske nesreče v NEK lahko vplivajo tudi naravne in druge nesreče (npr. potres, poplave, orkanski veter, nesreča zrakoplova, ipd.).
- E. Posledice jedrske nesreče v jedrskem objektu v tujini lahko prizadenejo tudi občino Sevnica.
- F. Radiološke nesreče v občini Sevnica so zelo malo verjetne, vendar imajo lahko resne posledice za posameznike.

2 OBSEG NAČRTOVANJA

2.1 Temeljne ravni načrtovanja

Temeljni načrt zaščite in reševanja ob jedrski ali radiološki nesreči je državni načrt, s katerim morajo biti usklajeni načrti zaščite in reševanja tako na ravni regije kot občin v Posavju.

V načrtu zaščite in reševanja ob jedrski ali radiološki nesreči v občini Sevnica se razčleni obveščanje in aktiviranje ter zaščitni ukrepi ob jedrski ali radiološki nesreči, ki bi jih izvajali območju občine Sevnica.

Občina določa vsem organizacijam, ki opravljajo vzgojno izobraževalno, socialno, zdravstveno ali drugo dejavnost, ki obsega tudi oskrbo in varovanje 30 ali več oseb, da načrtujejo izvedbo zaščitnih ukrepov ter določenih nalog zaščite, reševanja in pomoči (ZRP) usklajeno z njihovimi načrti dejavnosti ter občinskim načrtom zaščite in reševanja.

2.2 Načela zaščite reševanja in pomoči

Zaščita, reševanje in pomoč ob tehnični nesreči se organizira v skladu z naslednjimi načeli:

- **Načelo pravice do varstva** – vsakdo ima pravico do varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami. Ob naravni in drugi nesreči imata zaščite in reševanje človeških življenj prednost pred vsemi drugimi zaščitnimi in reševalnimi dejavnostmi.
- **Načelo pomoči** – ob naravnih in drugih nesrečah je vsakdo dolžan pomagati po svojih močeh in sposobnostih. Ta dolžnost se posebej nanaša na pripadnike ZiR v občini.
- **Načelo javnosti** – Občina je dolžna v skladu s pristojnostmi seznaniti prebivalstvo z nevarnostjo nastanka naravnih nesreč kot tudi z ukrepi, ki so predvideni za preprečevanje in odpravljanje posledic nesreče.
- **Načelo preventive** – Občina pri zagotavljanju varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami v skladu s svojimi pristojnostmi prednostno organizira izvajanje preventivnih ukrepov.
- **Načelo odgovornosti** – vsaka fizična in pravna oseba je v skladu z zakonom odgovorna za izvajanje varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami.
- **Načelo postopnosti pri uporabi sil in sredstev** – pri zaščiti in reševanju so občine dolžne uporabiti svoje sile in sredstva, in le, če te ne zadoščajo niti ni zadostno vključevanje sil in sredstev sosednjih občin, se vključi v pomoč in reševanje država.
- **Načelo zakonitosti** – nihče ni dolžan in ne sme izvajati odločitve, če je očitno, da bi s tem storil kaznivo dejanje ali kršil mednarodno humanitarno pravo.
- **Načelo varstva reševalcev in drugega osebja** – potrebno je zagotoviti varnost posameznikov, ki sodelujejo pri zaščiti in reševanju.

D - 10	Program usposabljanja urjenja in vaj.
D - 8	Navodilo za vzdrževanje in razdelitev načrtov zaščite in reševanja.
P - 9	Seznam organizacij katere opravljajo vzgojno, izobraževalno, socialno, zdravstveno ali drugo dejavnost

3 KONCEPT ZAŠČITE, REŠEVANJA IN POMOČI

3.1 Temeljne podmene načrta

A.

Načrt zaščite in reševanja občine Sevnica je izdelan za jedrsko ali radiološko nesrečo, pri kateri lahko pride do večjega izpusta radioaktivnih snovi v okolje ali obsevanja ljudi, in sicer za:

- jedrsko nesrečo v NEK,
- radiološko nesrečo v občini Sevnica in
- nesrečo v tujini.

3.2 Koncept odziva in aktiviranje občinskega načrta

Koncept odziva temelji na stopnjah nevarnosti, ki klasificirajo izredni dogodek oziroma nesrečo, katera je v pristojnosti NE Krško in opredeljena v temeljnem načrtu.

Ob jedrski nesreči v NEK ali radiološki nesreči morajo izvajalci na posameznih ravneh načrtovanja zagotoviti pogoje za izvedbo nalog v določenih rokih.

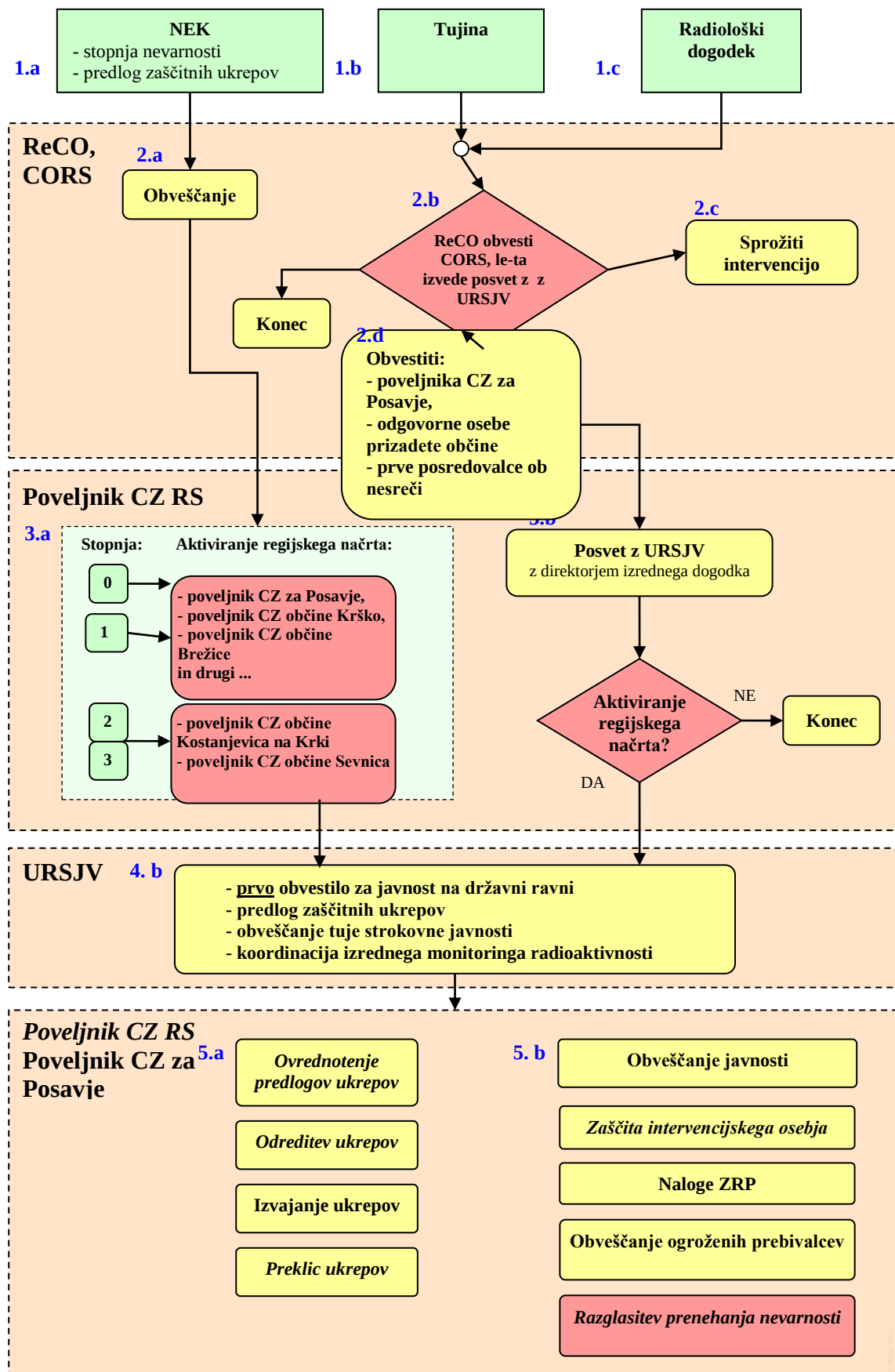
Vsi prebivalci na ogroženem območju morajo biti pravočasno obveščeni o:

- nesreči,
- posledicah in obsegu nesreče,
- potrebnih ukrepov za zmanjševanje in odpravo posledic nesreče.

Načrt zaščite in reševanja ob jedrski ali radiološki nesreči v občini Sevnica aktivira poveljnik CZ občine Sevnica ob jedrski nesreči v NEK, ko NEK razglasi (3) splošno nevarnost, ob nesrečah v jedrskih elektrarnah v tujini s čezmejnimi vplivi, pri katerih bi prišlo do večjega izpusta radioaktivnih snovi v okolje in bi bila ogrožena tudi občina Sevnica. Načrt se aktivira tudi v primeru nesreče z radioaktivno snovjo na območju občine Sevnica.

Za izvedbo nalog iz načrta zaščite in reševanja ob jedrski ali radiološki nesreči v občini Sevnica je odgovoren poveljnik CZ občine Sevnica.

D – 19 Vzorec sklepa o aktiviranju načrta zaščite in reševanja.
--

Slika št. 2: Koncept odziva ob nesreči v NEK

	Aktivnost
1	Začetno obvestilo, ki ga prejme ReCO Brežice oziroma CORS, pomeni prvi korak odziva.
1.a	NEK pošlje obvestilo v ReCO Brežice, CORS in URSJV na posebnem obrazcu, ki vsebuje tudi razglašeno stopnjo nevarnosti in predlog zaščitnih ukrepov.
1.b	Obvestilo o jedrski nesreči v tujini (MAAE, EU ali država, v kateri se je nesreča zgodila) prejmeta CORS in URSJV.
1.c	ReCO Brežice, CORS ali URSJV prejmejo obvestilo o radiološkem dogodku od imetnika radioaktivnega vira, policije, občana, idr..
2.a	Obveščanje in aktiviranje izvaja ReCO Brežice glede na razglašeno stopnjo nevarnosti in je določeno s prilogami k načrtu .
2.b	ReCO Brežice obvesti CORS, ki se posvetuje z URSJV (z dežurnim inšpektorjem) glede takojšnje intervencije oziroma nadaljnjega obveščanja (glej 5.3) ali prekinitve aktivnosti.
2.c	- CORS oziroma ReCO Brežice takoj sproži intervencijo: - zavarovanje območja ob radiološkem dogodku v (PU Novo mesto in GEŠP v Posavju) in - po potrebi ekipo nujne medicinske pomoči (ekipa NMP). - Dežurni inšpektor URSJV takoj odide na kraj dogodka in vodi intervencijo do prihoda gasilcev, ki nato prevzamejo vodenje.
2.d	ReCO Brežice o dogodku obvesti poveljnika CZ za Posavje, odg. osebe Izpostave URSZR Brežice, odgovorne osebe občin v Posavju, prve posredovalce ob nesreči, CORS obvešča poveljnika CZ RS in druge (glej 0).
3.a	- <u>stopnji 3</u> : URSJV, poveljnik CZ občine Sevnica ter občinske sile za ZRP .
3.b	Poveljnik CZ RS se posvetuje z URSJV (z direktorjem izrednega dogodka) in se glede na situacijo ob dogodku odloči ali je potrebno aktivirati regijski oziroma državni načrt in v kakšnem obsegu.
4.	URSJV: - pripravi prvo obvestilo za javnost na državni ravni v sodelovanju s subjektom (NEK, TRIGA, ARAO, idr.) oziroma samostojno, ko povzročitelj ni znan, - predlaga zaščitne ukrepe na državni ravni, - obvešča tujo strokovno javnost - koordinira izredni monitoring radioaktivnosti (usmerja mobilne enote, itd.).
5.a	Poveljnik CZ RS: - ovrednoti predlagane zaščitne ukrepe URSJV, - odredi zaščitne ukrepe in naloge ZRP , - prekliče izvajanje posameznih ukrepov in nalog. Poveljnik CZ za Posavje - zagotavlja izvajanje ukrepov in nalog, Poveljnik CZ občine Sevnica - zagotavlja izvajanje ukrepov in nalog na območju občine Sevnica,

	Aktivnost
5.b	Poveljnik CZ RS zagotavlja: • zaščito intervencijskega osebja, • obveščanje javnosti , • izvajanje nalog zaščite, reševanje in pomoči • obveščanje ogroženih prebivalcev • razglasi prenehanje nevarnosti. Poveljnik CZ za Posavje: • obveščanje javnosti, • obveščanje ogroženih prebivalcev, • izvajanje nalog zaščite, reševanje in pomoči Poveljnik CZ občine Sevnica • izvajanje nalog zaščite, reševanje in pomoči

4 SILE, SREDSTVA IN VIRI ZA IZVAJANJE NAČRTA

4.1 Pregled organov in organizacij iz občinske pristojnosti, ki sodelujejo pri izvedbi nalog

4.1.1. Organi v okviru Občine:

- župan,
- občinska uprava

4.1.2. Sile za zaščito, reševanje in pomoč:

- **Organi vodenja:**
 - poveljnik CZ,
 - Nam. poveljnika CZ,
 - štab CZ Občine Sevnica,
 - poverjeniki CZ.
- **Enote CZ in druge sile za zaščito in reševanje:**
 - Enota za RKB zaščito,
 - Enota za prvo pomoč,
 - Služba za podporo,
 - Enota tehnično reševanje.
- **Javne in druge ustanove:**
 - A. Prostovoljne sile:**
 - Gasilska zveza Sevnica
 - Območno združenje RK
 - Radio klub Sevnica
 - B. Poklicne sile:**
 - PGD Sevnica
 - Javni zavod Zdravstveni dom Sevnica
 - Center za socialno delo Sevnica
 - Policijska postaja Sevnica
 - Veterinarska postaja Sevnica
 - Javno podjetje komunala Sevnica
 - CGP Novo Mesto
 - Javno podjetje plinovod Sevnica
 - Gradnje d.o.o Dolenji Boštanj

P – 1: Podatki o poveljniku, namestniku poveljnika in članih štaba CZ občine Sevnica.

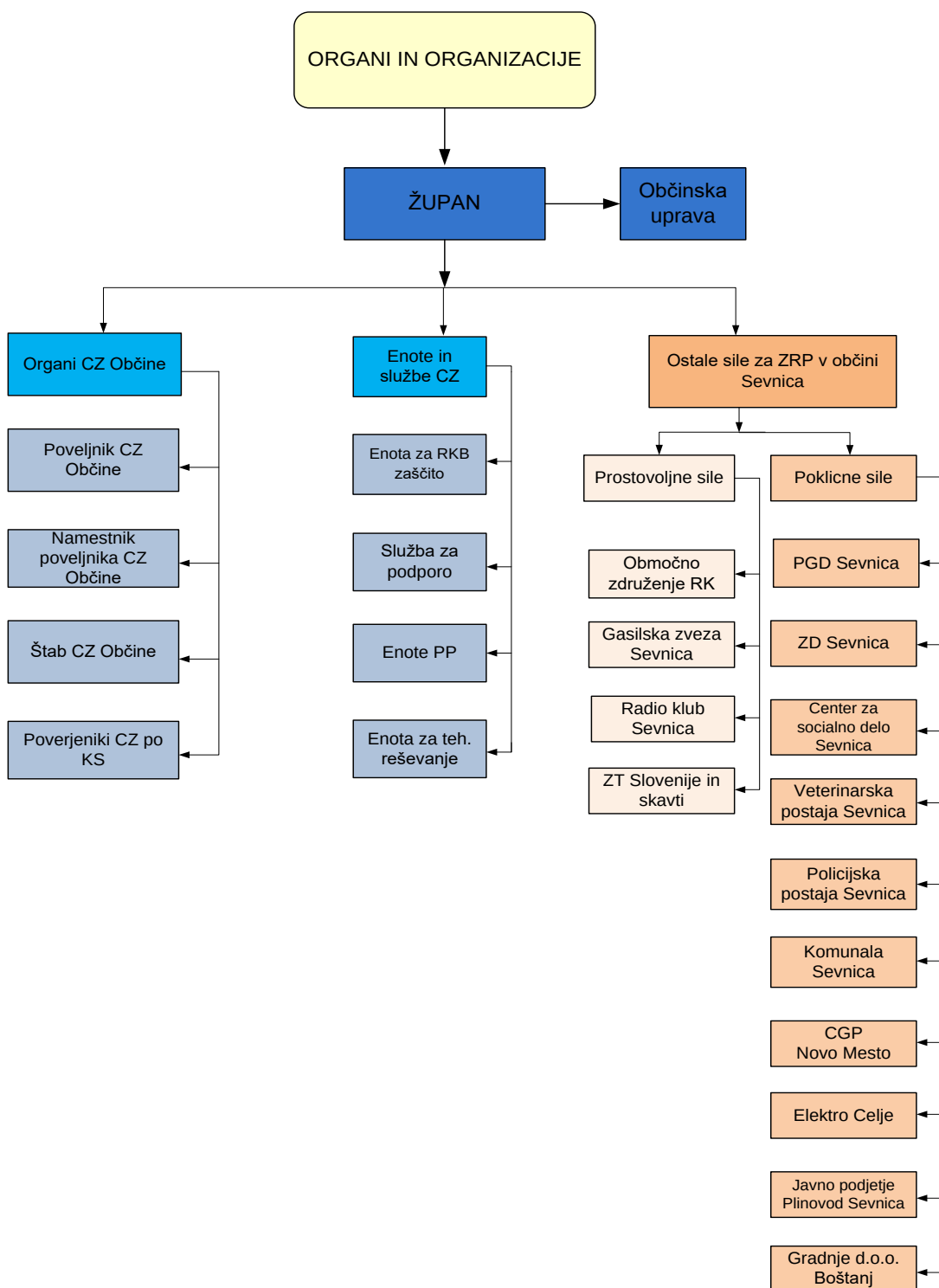
P – 2: Podatki o odgovornih osebah v Občini Sevnica.

P – 3: Pregled sil za zaščito reševanje in pomoč.

P – 11: Pregled gasilskih enot s podatki o poveljnikih in namestnikih poveljnikov.

P – 12: Pregled gasilskih enot širšega pomena in njihovih pooblastil s podatki o poveljnikih in njihovih namestnikih.

P – 24: Pregled enot, služb in drugih operativnih sestavov društev in drugih nevčladnih organizacij, ki sodelujejo pri reševanju

Slika št. 3: Pregled organov in organizacij, ki sodelujejo pri izvedbi nalog

Sile in sredstva ter ukrepi pri zaščiti, reševanju in pomoči ob jedrski ali radiološki nesreči v NEK se uporabijo v sorazmerju z ogroženostjo oziroma posledicami nesreče.

Enote, službe in organi Civilne zaščite ter druge sile za zaščito, reševanje in pomoč izvajajo te ukrepe po aktiviranju.

4.2 Materialno-tehnična sredstva za izvajanje načrta

- zaščitno in reševalno opremo ter orodje (sredstva za osebno in skupinsko zaščito, oprema, vozila ter tehnična in druga sredstva, ki jih potrebujejo reševalne enote, službe in reševalci),
- sredstva iz popisa.
- prebivalci koristijo svojo razpoložljivo opremo,

P – 6: Pregled osebne in skupne opreme ter sredstev pripadnikov enot za zaščito, reševanje in pomoč – občina Sevnica.
--

4.3 Predvidena finančna sredstva

Stroške delovanja občinskih enot CZ in štaba CZ občine zagotavlja Občina Sevnica, in sicer:

- ♦ stroški operativnega delovanja, ki se nanašajo na povračila stroškov za aktivirane pripadnike CZ in prostovoljne formacije, katerih ustanovitelj je občina;
- ♦ stroški usposabljanja, urjenja in vaj;
- ♦ drugi materialni stroški (storitve, gorivo, mazivo,...)

Stroške delovanja regijskih in državnih sil za zaščito reševanje in pomoč, ki prihajajo v občino na pomoč, krije država.

D – 1: Načrtovana finančna sredstva za izvajanje načrta.

D – 13: Vzorec obrazca za povrnitev stroškov občinam ob nesreči.

5. OPAZOVANJE, OBVEŠČANJE IN ALARMIRANJE

Pristojni organi in pooblaščen organizacije spremljajo obratovanje NEK in drugih jedrskih ter sevalnih objektov v RS. Poleg tega nadzirajo tudi ravnanje z radioaktivnimi viri in drugimi viri sevanja ter spremljajo radioaktivnost v okolju.

5.1 Opazovanje, obveščanje in alarmiranje ob nesreči

5.1.1 Opazovanje nevarnosti

- a. Opazovanje, ocenjevanje in spremljanje nevarnosti pri obratovanju NEK je v pristojnosti NEK.

Ob ugotovitvi določene nevarnosti in oceni dogodka NEK v skladu z načrtom NUID (načrt ukrepov za primer izrednega dogodka) razglasi določeno stopnjo nevarnosti.

O vsaki stopnji razglašene nevarnosti NEK obvesti tudi Center za obveščanje Brežice.

- b. Informacijo o jedrski ali radiološki nesreči v tujini posreduje Občini Sevnica Center za obveščanje Brežice.

- c. V primeru druge radiološke nesreče, ki se zgodi na območju občine Sevnica, je Center za obveščanje Brežice lahko obveščen neposredno od prijavitelja nesreče na terenu oziroma preko CORS.

V primeru, da je Center za obveščanje Brežice obveščen neposredno od prijavitelja iz terena, mora čim prej obvestiti CORS zaradi nadaljnjega obveščanja URSJV oziroma zagotovitve dežurnega inšpektorja URSJV na mestu dogodka.

5.1.2 Obveščanje ob jedrski ali radiološki nesreči

Nuklearna elektrarna Krško o vsaki stopnji nevarnosti obvesti Center za obveščanje RS in Center za obveščanje Brežice ter Upravo RS za jedrsko varnost.

NEK posreduje obvestilo o stopnji nevarnosti najkasneje v 15 minutah od nastanka nevarnosti.

Občina Sevnica dobi obvestilo s strani Centra za obveščanje Brežice. Center za obveščanje Brežice začne obveščati ob nenormalnem dogodku v NEK, ko po dogovoru obvesti strokovnega sodelavca za zaščito in reševanje.

O vseh nadaljnjih stopnjah obvešča odgovorne osebe v Občini Sevnica (prvega dosegljivega):

- strokovni sodelavec za zaščito in reševanje,
- poveljnika CZ občine Sevnica,
- župana občine Sevnica.

Sporočilo o izrednem dogodku v NEK ali radiološki nesreči vsebuje podatke o:

- stopnji nevarnosti,
- možnem razvoju dogodka,
- priporočljivih zaščitnih ukrepov.

Medsebojno obveščanje odgovornih oseb v občini Sevnica po prejemu obvestila o stopnji razglašene nevarnosti izvede prva obveščena oseba (strokovni sodelavec za zaščito in reševanje, poveljnik CZ občine Sevnica, župan).

Predstavnik Občine Sevnica je iz Centra za obveščanje Brežice obveščen ob vsaki spremembi stopnje nevarnosti v NEK.

P – 15: Podatki o odgovornih osebah, ki se jih obvešča o nesreči.

P – 36: Telefonska številka, na kateri lahko občani dobijo informacije o nesreči.

5.1.3 Alarmiranje in obveščanje javnosti

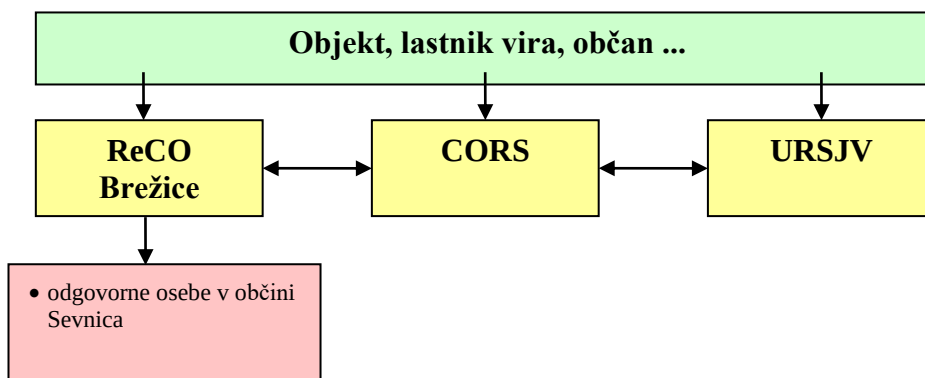
Obveščanje javnosti ob nesreči v NEK ali radiološki nesreči pomeni seznanitev prebivalcev s stanjem, ki je nastalo kot posledica izrednega dogodka v NEK, ter pripravi in izvajanjem zaščitnih ukrepov.

Obveščanje prebivalcev na ogroženem območju (3 km, 10km pas) se s strani Štaba CZ za Posavje začne ob razglasitvi **OBJEKTNE** nevarnosti.

Za obveščanje prebivalcev na prizadetih območjih v občini Sevnica je zadolžen župan in poveljnik CZ Občine Sevnica. Pri pripravi obvestil sodelujeta s poveljnikom CZ za Posavje.

Štab CZ Občine Sevnica zagotavlja obveščenost vseh tistih, ki ne spremljajo medijev. Vse, ki se nahajajo na ogroženem območju, bodo opozarjali pripadniki CZ o nevarnosti tudi **z mobilnimi gasilskimi razglasnimi postajami, preko neposrednega stika na terenu in preko pisnih obvestil** (letaki, obvestila na oglasnih deskah), še zlasti v primeru izpada električne energije na območju občine Sevnica.

Obveščanje o jedrskih ali radioloških nesrečah v občini Sevnica

Slika št. 4: Shema obveščanja

5.1.4 Obveščanje ob jedrski ali radiološki nesreči v tujini

Glede na oceno glede možnih vplivov jedrske nesreče v tujini na območje Slovenije pošlje CORS v Center za obveščanje Brežice začetno obvestilo.

Center za obveščanje Brežice obvešča pristojne osebe v občini Sevnica (prvega dosegljivega):

- strokovni sodelavec za zaščito in reševanje,
- poveljnika CZ občine Sevnica,
- župana občine Sevnica.

Nadaljnje obveščanje se izvaja v skladu z listo obveščanja ob jedrski nesreči ali radiološki nesreči, če je to potrebno.

P – 17 Seznam prejemnikov informativnega biltena.
P – 18 Seznam medijev, ki bodo posredovala obvestila o izvedenem alarmiranju in napotke za izvajanje zaščitnih ukrepov.
P – 35 Seznam oseb pristojnih za stike z javnostjo v občini.

6. AKTIVIRANJE SIL IN SREDSTEV

6.1 Aktiviranje strokovnih služb in organov CZ ob nesreči

Na osnovi razglašene objektne nevarnosti Strokovni sodelavec za ZIR občine Sevnica aktivira poveljnika CZ občine Sevnica, župana, strokovne službe, druge organe občine, ter druge sile potrebne za zaščito in reševanje.

6.2 Aktiviranje občinskih sil za zaščito, reševanje in pomoč ob nesreči

O pripravljenosti in aktiviranju Civilne zaščite in drugih sil za zaščito, reševanje in pomoč iz občinske pristojnosti odloča poveljnik CZ občine.

Aktiviranje pripadnikov CZ in drugih občinskih sil za zaščito, reševanje in pomoč izvaja Oddelek za okolje in prostor Občine Sevnica, ki ureja tudi vse zadeve v zvezi z nadomestili plač in povračil stroškov, ki jih imajo pripadniki pri opravljanju dolžnosti v CZ oziroma pri zaščiti in reševanju.

Občinske sile za zaščito in reševanje, ki odhajajo na prizadeto območje, se zberejo na svojih mobilizacijskih zbirališčih.

Za izvajanje zaščite, reševanja in pomoči ob tej nesreči poveljnik CZ občine glede na oceno stanja aktivira Štab CZ in druge enote za zaščito in reševanje ter vključi v aktivnosti zaščite in reševanja naslednje:

a) Organi in službe:

- Enota za tehnično reševanje
- Enota za RKB zaščito;
- Služba za podporo;
- Enote za prvo pomoč;
- GZ Sevnica;
- Radio klub;
- OZ Rdečega križa Sevnica;
- Prostovoljno gasilsko društvo Sevnica;

b) Druge sile:

- Cestno in gradbeno podjetje N. Mesto, Sektor Krško (za vzdrževanje državnih cest);
- Veterinarsko postajo Sevnica;
- Zdravstveni dom Sevnica;
- Komunalno podjetje Sevnica;
- Elektro Celje, PE Krško, Nadzorništvo Sevnica;
- Policijsko postajo Sevnica;
- Center za socialno delo Sevnica.
- Javno podjetje Plinovod Sevnica
- Gradnje d.o.o. Boštanj

Glede na oceno stanja nesreče se lahko aktivirajo samo določene nižje enote (ekipa, oddelek).

Za zagotavljanje varnosti se obvesti Policijska postaja Sevnica, ki ureja cestni promet za intervencijska vozila, zavaruje območja dogajanja posameznih zaščitnih ukrepov in opravlja druge naloge iz svoje pristojnosti.

Načini in postopki aktiviranja sil in sredstev za zaščito, reševanje in pomoč v občini so opredeljeni v Dokumentih o aktiviranju in mobilizaciji občinskih sil in sredstev za zaščito, reševanje in pomoč, po katerem se v tem primeru tudi izvaja aktiviranje.

6.3 Aktiviranje sil za zaščito, reševanje in pomoč ob jedrski ali radiološki nesreči v tujini

Na območju občine Sevnica v skladu z nastalo situacijo ali v skladu z usmeritvami poveljnika CZ za Posavje aktivira potrebne sile zaščite, reševanja in pomoči poveljnik CZ občine Sevnica.

6.4 Zagotavljanje materialnih sredstev pomoči

Občina Sevnica uporabi za izvajanje aktivnosti zaščite, reševanja in pomoči najprej lastna sredstva. V primeru potrebe po dodatnih silah in sredstvih pa lahko zaprosi za pomoč poveljnika CZ za Posavje.

O uporabi materialnih sredstev iz državnih rezerv in finančni pomoči za pomoč prizadetim ob jedrski ali radiološki nesreči odloča Vlada RS, v nujnih primerih pa poveljnik CZ RS ali njegov namestnik.

P – 3 Pregled sil za zaščito, reševanje in pomoč.
P – 5 Seznam zbirališč sil za zaščito, reševanje in pomoč.
P – 6 Pregled osebne in skupne opreme ter sredstev pripadnikov enot za zaščito, reševanje in pomoč.
P – 7 Pregled javnih in drugih služb, ki opravljajo dejavnosti pomembne za zaščito in reševanje.
D – 14 Vzorec odredbe o aktiviranju sil in sredstev za zaščito, reševanje in pomoč.
D – 15 Vzorec delovnega naloga.
D – 17 Vzorec prošnje za državno pomoč.

7. UPRAVLJANJE IN VODENJE

7.1 Organi in njihove naloge

Naloge župana Občine Sevnica :

- skrbi za izvajanje priprav za varstvo pred jedrsko ali radiološko nesrečo,
- skrbi za izvajanje ukrepov za preprečitev in zmanjšanje posledic jedrske ali radiološke nesreče,
- vodi zaščito, reševanje in pomoč ter odpravo posledic jedrske ali radiološke nesreče,
- skrbi za obveščanje prebivalcev o nevarnostih, stanju varstva in sprejetih zaščitnih ukrepih,
- sprejme načrt zaščite in reševanja ob jedrski ali radiološki nesreči.

Naloge občinske uprave občine Sevnica:

Splošna služba (urad župana):

- zagotavlja informacijsko in administrativno podporo organom vodenja,
- zagotavlja administrativno in drugo podporo pri delovanju občinskih sil za zaščito, reševanje in pomoč,
- pripravlja prva, vmesna (delna) in končna poročila o nesreči,
- opravlja druge naloge.

Oddelek za okolje in prostor:

- opravlja upravne in strokovne naloge zaščite, reševanja in pomoči iz svoje pristojnosti,
- zagotavlja pogoje za delo poveljnika CZ občine in štaba CZ občine Sevnica,
- opravlja druge naloge.

Naloge poveljnika CZ občine Sevnica:

- odreja aktiviranje občinskih sil za zaščito in reševanje,
- vodi delo občinskih sil za ZRP,
- vodi izvajanje zaščitnih ukrepov in nalog na območju občine Sevnica,
- sodeluje v pripravah za obveščanje prebivalcev,
- po potrebi skrbi za organizacijo dekontaminacije občinskih sil za zaščito, reševanje in pomoč in drugih oseb, ki se nahajajo na ogroženem območju,
- zahteva potrebno pomoč v silah in sredstvih za ZRP s strani regije,
- sodeluje s poveljniki CZ sosednjih občin,
- zbira podatke s terena,
- izdela končno poročilo o nesreči in predlaga županu druge ukrepe za učinkovito zmanjšanje posledic nesreče.

NALOGE ČLANOV ŠTABA:

Namestnik poveljnika CZ:

- organizira delo poverjenikov za CZ,
- organizira koordinacijo z ostalimi službami in enotami, ki jih aktivira poveljnik CZ v občini,
- skrbi za pravočasen in pravilen prenos odločitev poveljnika CZ do sektorskih štabov, enot, služb za izvajanje ZRP ter organov odgovornih za obveščanje ogroženih prebivalcev,
- koordinira sodelovanje organov občinske uprave in drugih javnih zavodov in javnih služb.

Član štaba za logistično podporo

- posreduje navodila oz. prepovedi uporabe kontaminirane hrane in vode,
- skrbi za zagotavljanje zadostnih količin goriva za izvedbo morebitne evakuacije iz ogroženega območja.

Član štaba za prvo pomoč

- usmerja nudenje prve pomoči prebivalcem v prizadetih naseljih,
- sodeluje z zdravstvenim domom pri organiziranju prve medicinske pomoči,
- koordinira delitev tablet kalijevega jodida na območju občine,
- skrbi za posredovanje navodil prebivalcem in pripadnikom zaščite in reševanja o uporabi tablet KJ (kalijev jodid).

Član štaba za tehniko

- skrbi za obveščenost prebivalcev glede zaklanjanje, hermetizacijo v prizadetih naseljih,
- koordinira potrebe po materialno tehničnih stvareh za izvajanje hermetizacije, zaklanjanja,
- koordinira delo aktiviranih tehnično reševalnih enot,
- sodeluje pri preusmerjanju in urejanju prometa v občini.

Član štaba za požarno varnost

- skrbi za požarno varnost v prizadetem območju,
- skrbi za organizacijo dovoza pitne vode v ogroženo območje,
- koordinira delo operativnih gasilskih enot pri intervencijah, ter pri dekontaminaciji ljudi, tehnike, objektov in zemljišč v občini.

Član štaba za izvajanje zaščitnih ukrepov

- usmerja in vodi organizacijo zbiranja in odvoza kontaminiranih odpadkov na ustrezne deponije v primeru radiološke nesreče,
- usmerja in vodi organizacijo pokopa kontaminiranih trupel (kadavrov).

Član štaba iz vrst Policije

- varnostne in prometne zadeve,
- sodelovanje ob pripravi zapor ob evakuaciji,
- sodelovanje s predstavniki v Štabu CZ občine.

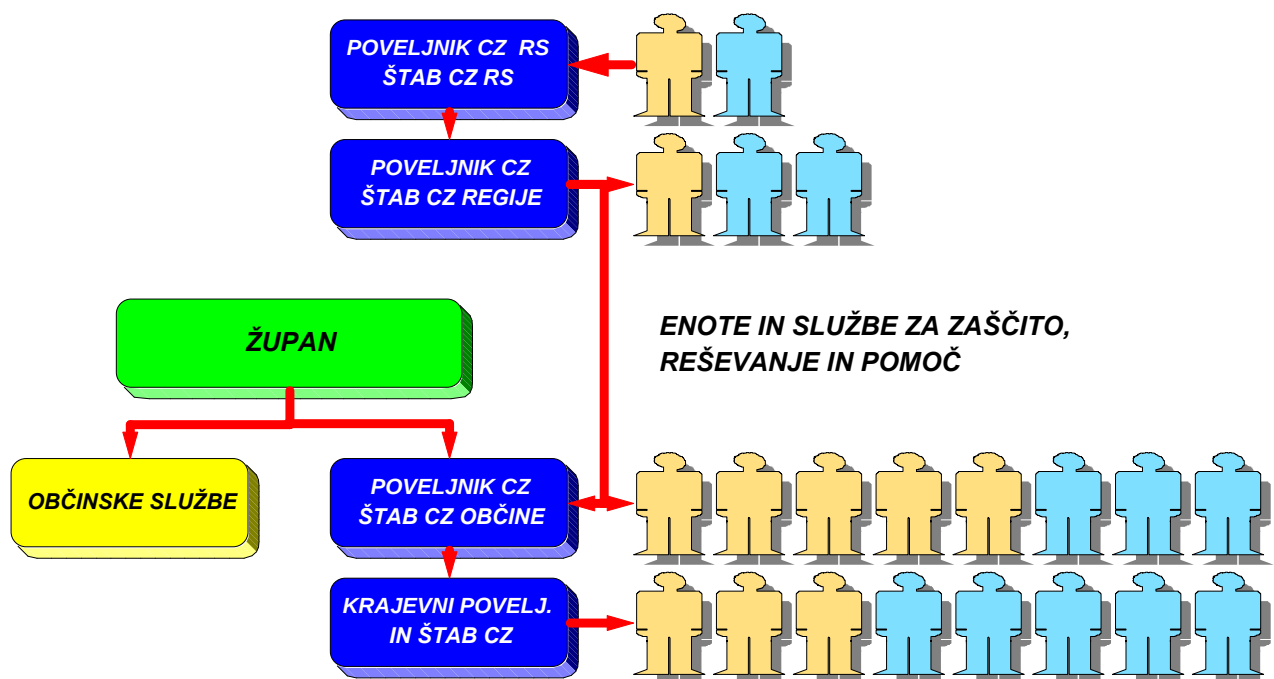
Prostovoljna gasilska društva

- Po aktiviranju PGD lahko ta sprejmejo od Člana štaba za požarno varnost CZ Občine Sevnica ob jedrski ali radiološki nesreči, naslednje naloge:
 - pripravljenost za obveščanje prebivalcev z mobilnimi razglasnimi postajami v primeru prekinitve električnega omrežja,

- zaščita, reševanje in pomoč ljudem in zaščita premoženja ob požarih in izvajanju drugih zaščitnih ukrepov,
- pomoč pri evakuaciji starejših in onemoglih oseb,
- gašenje požarov,
- reševanje ljudi in materialnih dobrin iz gorečih objektov ali poškodovanih objektov,
- pomoč pri odstranjevanju eventualnih ruševin,
- pomoč pri reševanju ob večjih prometnih nesrečah,
- sodelovanje pri dekontaminaciji prometnic in drugih javnih površin,
- oskrba s pitno in tehnično vodo na ogroženem območju,
- pomoč pri delitvi tablet KJ (kalijev jodid).

D – 2 Načrt dejavnosti Občine Sevnica ter zagotovitev prostorskih pogojev za delo poveljnika CZ in štaba CZ občine Sevnica.

7.2 Operativno vodenje

Shema 5: Shema vodenja sistema zaščite in reševanja

Operativno vodenje dejavnosti za zaščito, reševanje in pomoč na območju občine Sevnica izvaja poveljnik CZ občine Sevnica s pomočjo štaba CZ, pri tem pa določi vodje intervencij, katerim so neposredno podrejene vse sile, ki sodelujejo pri izvajanju teh nalog na terenu.

Poveljnik CZ občine Sevnica za operativno izvajanje posameznih nalog logistično podpora tem silam, ki obsega zagotavljanje zvez, opreme, materiala, prevoza, informacijske podpore, prehrane, zdravstvenega in drugega varstva, zagotavlja štab CZ s službami za podporo.

7.3 Ukrepanje organov CZ ob nesreči

Štab CZ občine Sevnica ob nesreči organizira naslednje delovne procese:

- operativno načrtovanje,
- organiziranje in izvajanje reševalnih intervencij iz občinskih pristojnosti,
- zagotavljanje logistične podpore silam za zaščito, reševanje in pomoč ter
- opravljanje administrativnih in finančnih zadev.

Pri tem sodelujejo člani štaba in delavci Občinske uprave.

Štab CZ občine Sevnica mora ob nesreči čim prej vzpostaviti pregled nad stanjem na prizadetem območju, predvideti razvoj situacije, zagotoviti takojšnje ukrepanje z zagotovitvijo nujne pomoči ter zagotoviti izvajanje odločitev poveljnika CZ za Posavja in poveljnika CZ RS.

7.4. Organizacija zvez ob jedrski ali radiološki nesreči

Pri vodenju dejavnosti zaščite, reševanja in pomoči ob naravnih in drugih nesrečah se uporablja sistem zvez zaščite in reševanja (ZA-RE), ki ima podsistem radijskih zvez in podsistem osebnega klica. Sistem zvez ZA-RE se obvezno uporablja pri vodenju intervencij ter drugih zaščitnih in reševalnih akcijah. Telekomunikacijsko središče tega sistema je Regijski center za obveščanje Brežice, do katerega se uporabniki lahko povezujejo le z uporabo repetitorjev na kanalu Bohor 10 preko katerega se zagotavlja povezovanje uporabnikov v javne in zasebne funkcionalne telekomunikacijske sisteme. Ob morebitnem izpadu repetitorja, se posreduje v ReCO zahtevo po postavitvi mobilnega repetitorja.

Slika št. 6: Repetitorske postaje s kanali sistema ZA-RE

Za neposredno vodenje intervencije na terenu pa se uporabljajo simpleksni kanali, ki jih dodeli ReCO Brežice.

V primeru, da je v reševanje vključen tudi helikopter Slovenske vojske se za medsebojno komuniciranje uporablja 33 kanal radijskih zvez ZARE.

Radijske zveze sistema zvez ZARE se uporablja v skladu z navodilom za uporabo radijskih zvez ZARE.

Pri prenosu podatkov in komuniciranju se načeloma uporablja vsa razpoložljiva telekomunikacijska in informacijska infrastruktura, ki temelji na različnih medsebojno povezanih omrežjih. Prenos podatkov in komuniciranje med organi vodenja, reševalnimi službami in drugimi izvajalci zaščite, reševanja in pomoči poteka po:

- telefaksu,
- radijskih zvezah (ZARE),
- javne telefonske zveze (analogne ali digitalne),
- brezžični telefoni (GSM),
- internetu,
- elektronski pošti.

D – 4 Načrt zagotavljanja zvez ob nesreči.

P – 19 Radijski imenik sistema zvez ZARE.
--

7.5. Nadzor radioaktivnosti

Nadzor radioaktivnosti (radiacijski monitoring) je sestavljen iz dveh osnovnih sestavin:

- rednega nadzora radioaktivnosti v življenjskem in delovnem okolju in
- nadzora radioaktivnosti ob jedrski ali drugi radiacijski nesreči.

7.5.1. Redni nadzor

Redni nadzor radioaktivnosti v okolici NEK opravljajo pristojne službe.

7.5.2. Nadzor radioaktivnosti ob jedrski ali radiološki nesreči

7.5.2.1. Nadzor radioaktivnosti

Ob jedrski ali radiološki nesreči bi izvajali:

1. nadzor v okolju,
2. nadzor prebivalcev,
3. nadzor intervencijskega osebja in
4. nadzor na državni meji.

7.5.2.2. Nadzor v okolju

Nadzor v okolju bi v občini Sevnica izvajali pripadniki regijske enote za RKB izvidovanje. Dekontaminacijo pa izvajajo enote RKB občine.

7.5.2.3. Nadzor intervencijskega osebja

Pri vstopu in izstopu v kontaminirano območje se izvaja kontrola in nadzor sprejetih doz za vsakega posameznika. Kontrolo izvajajo pripadniki regijskih RKB enot za izvidovanje, dekontaminacijo pa enote RKB občine.

Intervencijsko osebje mora biti opremljeno z osebnimi dozimetri ter seznanjeno s pogoji, ki trenutno veljajo znotraj območja.

8 UKREPI IN NALOGE ZAŠČITE, REŠEVANJA IN POMOČI

8.1 Zaščitni ukrepi

V primeru jedrske ali radiološke nesreče se izvajajo sledeči zaščitni ukrepi:

- **RADIACIJSKA ZAŠČITA** (obsega poleg nadzora radioaktivnosti ukrepe in sredstva za neposredno zaščito pred ionizirajočim sevanjem, in sicer:
 - uporabo osebnih zaščitnih sredstev,
 - uporabo tablet kalijevega jodida,
 - prepoved oziroma omejitev uživanja določenih živil,
 - zaščito vodnih virov,
 - zaščito živali in živinske krme,
 - dekontaminacijo.
- **ZAKLANJANJE:** obsega umik prebivalstva v zaklonišča ali druge zidane objekte, s čimer se odpravijo ali zmanjšajo škodljivi učinki povečanega ionizirajočega sevanja.
- **EVAKUACIJA** je organiziran umik prebivalstva z ogroženega območja.

P – 206 Pregled zaklonišč na območju občine Sevnica.
D – 206 Načrt delitve tablet kalijevega jodida v občini Sevnica.
D – 7 Navodila prebivalcem za ravnanje ob nesreči.

Območje načrtovanja dolgoročnih zaščitnih ukrepov (ODU)

Območje načrtovanja dolgoročnih zaščitnih ukrepov obsega polmer 25 km pasu okoli NEK, v katerega spada tudi območje občine Sevnica.

Zaščitni ukrepi v ODU se izvajajo na podlagi rezultatov nadzora radioaktivnosti, ki ga izvajajo pristojne ustanove za redni nadzor radioaktivnosti, enot za RKB izvidovanje in ELME.

Regijski oddelek za RKB izvidovanje opravlja detekcijo in dozimetrijo, označevanje kontaminiranega območja in jemanje vzorcev.

UKREPI RADIACIJSKE ZAŠČITE

Ukrepi radiacijske zaščite bi se izvajali na osnovi meritev v okolju in bi lahko zajemali:

- uporabo tablet kalijevega jodida,
- prepoved uporabe (pitne) vode in prepoved ali omejitev uživanja določenih živil (sadje, zelenjava, poljščine),

- zaščito krme za živali ter živine (zadrževanje v hlevih, prepoved paše in hranjenja s svežo krmo),
- omejitev gibanja na prostem,
- omejitev nabiranja in uporabe poljskih pridelkov in gozdnih sadežev,
- omejitev paše,
- omejitev lovljenja živali,
- dekontaminacijo ljudi, živali, objektov, predmetov in površin,
- zaščitni ukrepi v kmetijstvu,
- zaščita virov pitne vode.

Tabletke KJ se nahajajo v Splošni bolnišnici Trbovlje.

- **ZAKLANJANJE:** obsega umik prebivalstva v zaklonišča ali druge zidane objekte, s čimer se odpravijo ali zmanjšajo škodljivi učinki povečanega ionizirajočega sevanja. Glede na oddaljenost od kraja nesreče bi v primeru razglašenega zaščitnega ukrepa dovolj visoko stopnjo zaščite omogočali notranji prostori zidanih objektov.
- **EVAKUACIJA** je organiziran umik prebivalstva z ogroženega območja. Za prebivalce občine Sevnica evakuacija ni načrtovana, saj se načrtuje le za 10 km pas okoli NEK. Poteka pa skozi občino Sevnica evakacijska pot iz ogroženega območja proti Ljubljani in Celju.

Zaščitni ukrepi ob jedrski nesreči v tujini

V primeru jedrske nesreče v tujini v oddaljenosti 1000 km se poleg ukrepov, predvidenih za ODU, izvaja zlasti poostren in povečan nadzor okolja in hrane ter drugi ukrepi, ki jih izvaja RS za zaščito svojih državljanov doma in v tujini.

Ob hudi jedrski nesreči v elektrarni znotraj 300 km območja ter ob neugodnih vremenskih razmerah je možna tudi delitev in uporaba tablet kalijevega jodida.

Zaščitni ukrepi ob radioloških nesrečah

V primeru radioloških nesreč za takojšnje zaščitne ukrepe na lokaciji poskrbijo prevozniki oziroma imetniki radioaktivnih virov, v nasprotnem primeru pa je potrebna takojšnja intervencija:

- zavarovanje območja izvede policija ali gasilci oziroma prvi, ki prispe na kraj dogodka,
- pri intervenciji sodelujejo pristojne javne službe in pooblašene organizacije.

Odredijo se različni zaščitni ukrepi glede na vrsto dogodka, okoliščine in možen razvoj dogodka.

P – 15: Podatki o odgovornih osebah, ki se jih obvešča o nesreči.
--

8.2 Naloge zaščite, reševanja in pomoči

8.2.1 Nujna medicinska pomoč

V občini bi se ukrep nujne medicinske pomoči izvajal le kot pomoč pri nudenju prostih zdravstvenih kapacitet poškodovanim in ogroženim prebivalcem iz območja občine (znaki sevalne bolezni).

Nudenje nujne medicinske pomoči prebivalcem občine bi se izvajala le v primeru poškodb reševalcev in drugih oseb, ki bi sodelovale pri izvajanju ukrepov zaščite, reševanja in pomoči.

Manjše poškodbe, do katerih bi prišlo pri izvajanju ukrepov zaščite in reševanja, bi prebivalci oskrbeli v okviru osebne in vzajemne zaščite, zdravstveno pomoč jim zagotavlja medicinsko osebje na terenu ali v splošni in specialistični bolnišnici Celje. Zdravstvene ustanove z območja občine zagotavljajo tudi psihološko pomoč prebivalstvu.

V primeru, da bi se število poškodovanih oseb zelo povečalo, se aktivirajo občinske ekipe CZ za prvo pomoč, zdravstvene ustanove pa začnejo delovati v skladu z navodilom Ministrstva za zdravje ob naravnih in drugih nesrečah.

Ministrstvo za zdravje pripravi navodilo za delitev tablet KJ (kalijev jodid)

P – 27	Pregled zdravstvenih domov, zdravstvenih postaj in reševalnih postaj.
---------------	--

8.2.2 Prva veterinarska pomoč

Uprava Republika Slovenije za varno hrano, veterinarstvo in varstvo rastlin spremlja stanje ter predlaga in usmerja veterinarske oskrbe in oskrbe živine s hrano.

Pripadniki PVP in veterinarska postaja imajo naloge nudenja prve veterinarske pomoči. URSVHVVR – OE Novo mesto ima nalogo nudenja specialistične veterinarske pomoči.

Prva veterinarska pomoč obsega:

- zbiranje podatkov o kontaminiranih in poginulih živalih na celotnem prizadetem območju,
- pomoč pri izvajanju ukrepe za zaščito živali, živil živalskega izvora, krmil in napajališč pred ionizirajočim sevanjem v skladu s priporočili Ministrstva za kmetijstvo in okolje,
- pomoč obolelim živalim,
- zakol kontaminiranih živali, odstranjevanje in pokop živalskih kadavrov,
- sodelovanje pri izvajanju dekontaminacije.

Navodilo prebivalcem za zaščito živali, krme, vode, živil živalskega izvora ter postopkov s kontaminirano hrano, krmo in živali pripravi štab CZ Občine Sevnica na osnovi navodil Ministrstva za kmetijstvo in okolje preko medijev večkrat dnevno posreduje prebivalcem.

P – 36	Pregled veterinarskih organizacij v občini
---------------	---

8.2.3 Gašenje in reševanje

V primeru požara v občine Sevnica posredujejo gasilska društva katera imajo sklenjeno pogodbo o izvajanju javne gasilske službe v občini. V primeru ostalih tehničnih reševanj pa izvaja naloge PGD Sevnica, katero ima sklenjeno pogodbo z URSZR.

P – 14	Pregled avtomobilskih cistern za prevoz pitne vode.
---------------	--

8.2.4 Zagotavljanje osnovnih pogojev za življenje

8.2.5 Preklic izvajanja zaščitnih ukrepov in razlasitev prenehanja nevarnosti:

Zaščitne ukrepe se prekliče glede na preseganje intervencijskih nivojev in glede na razvoj dogodka. Predlog preklica zaščitnih ukrepov odredi Poveljnik CZ za Posavje.

Preklic zaklanjanja in delitev kalijevega jodida se razglasi, če:

- ni več verjetno, da bi lahko prišlo do večjih izpustov radioaktivnih snovi, in
- ni več verjetno, da bi elektrarna razglasila objektno ali splošno nevarnost, in
- meritve hitrosti doze v okolju pokažejo, da ni dosežen intervencijski nivo za zaklanjanje in evakuacijo.

Preklic prepovedi ali omejitev uživanja določenih živil se razglasi, če:

- ni več verjetno, da bi lahko prišlo do večjih izpustov radioaktivnih snovi, in
- če ni dosežen akcijski nivo za posamezno vrsto živila.

D – 20 Vzorec sklepa o preklicu izvajanja zaščitnih ukrepov in nalog zaščite, reševanja in pomoči.

9 OSEBNA IN VZAJEMNA ZAŠČITA

9.1. Načelne usmeritve

Center za obveščanje Brežice preko medijev obvešča prebivalce o posledicah in razmerah na prizadetem območju ter posreduje navodila štaba CZ Občine Sevnica.

Da bi lahko prebivalci učinkovito izvajali ukrepe za zaščito svojega zdravja in življenja, je priporočljivo, da upoštevajo napotke iz knjižice »Kako bi ravnali v primeru jedrske nesreče«, ki je bila dostavljena v vsako gospodinjstvo in ustanovo v OTU. Za občane občine Sevnica se zloženka nahaja na občini.

D – 7: Navodila prebivalcem za ravnanje ob nesreči.

9.2. Napotki občanom

V osebno in vzajemno zaščito ob jedrski ali radiološki nesreči spadajo:

- uporaba sredstev za osebno zaščito pred radioaktivnim onesnaženjem,
- zadrževanje v zaprtih prostorih (zaklanjanje), nepredušno zaprti stanovanjski in gospodarski prostori,
- osebna dekontaminacija,
- omejitev uporabe živil,
- omejitev na pitje ustekleničene vode in pijač

10 RAZLAGA POJMOV IN OKRAJŠAV

10.1 Pomen pojmov

Akcijski nivo Mejna koncentracija radionuklidov v hrani, mleku ali pitni vodi, nad katero je prepovedano uživanje.

Dozna obremenitev Vsota vseh doz, prejetih v določenem času, zaradi notranjega in zunanjega sevanja.

Izogibna doza Pričakovan prihranek dozne obremenitve ob uporabi določenega zaščitnega ukrepa.

Kontaminacija Onesnaženje predmetov, površin ali oseb z radioaktivnimi snovmi.

Mejne doze Predpisane doze, ki ne smejo biti presežene.

Operativni intervencijski nivo Intervencijski ali akcijski nivo izražen z neposredno določljivo (merljivo) veličino.

Used Usedanje radioaktivnih drobcov iz radioaktivnega oblaka zaradi gravitacije ali spiranja z dežjem na tla in na ostale prizemne površine.

10.2 Razlaga okrajšav

CORS	Center za obveščanje Republike Slovenije
CZ	Civilna zaščita
ELME	Ekološki laboratorij z mobilno enoto
PGD	Prostovoljno gasilsko društvo
GZ	Gasilska zveza
KJ	Kalijev jodid
NEK	Nuklearna elektrarna Krško
OKC	Operativno komunikacijski center Policije
OPU	Območje izvajanja preventivnih zaščitnih ukrepov (3 km okoli NEK)
OTU	Območje načrtovanja takojšnjih zaščitnih ukrepov (10 km okoli NEK)
ODU	Območje načrtovanja dolgoročnih zaščitnih ukrepov (25 km okoli NEK)
PP	Policijska postaja
PGE	Poklicna gasilska enota
ReCO	Regijski center za obveščanje
RK	Rdeči križ
RKB	radiološko-kemično-biološko
RS	Republika Slovenija
SV	Slovenska vojska
URSZR	Uprava Republike Slovenije za zaščito in reševanje
URSJV	Uprava Republike Slovenije za jedrsko varnost
ZARE	Radijske zveze v sistemu zaščite in reševanja
ZRP	Zaščita, reševanje in pomoč.

11 SEZNAM PRILOG IN DODATKOV

11.1 Skupne priloge

P - 1	Podatki o poveljniku, namestniku poveljnika in članih štaba CZ občine Sevnica.
P - 2	Podatki o odgovornih osebah v Občini Sevnica.
P - 11	Pregled gasilskih enot s podatki o poveljnikih in namestnikih poveljnikov.
P - 6	Pregled osebne in skupne opreme ter sredstev pripadnikov enot za zaščito, reševanje in pomoč – občina Sevnica.
P - 15	Podatki o odgovornih osebah, ki se jih obvešča o nesreči.
P - 38	Obvestila prebivalcem, posredovana iz Centra za obveščanje Brežice.
P - 17	Seznam prejemnikov informativnega biltena.
P - 18	Seznam medijev, ki bodo posredovala obvestila o izvedenem alarmiranju in napotke za izvajanje zaščitnih ukrepov.
P - 3	Pregled sil za zaščito, reševanje in pomoč.
P - 5	Seznam zbirališč sil za zaščito, reševanje in pomoč.
P - 7	Pregled javnih in drugih služb, ki opravljajo dejavnosti pomembne za zaščito in reševanje.
P - 19	Radijski imenik sistema zvez ZARE.
P- 14	Pregled avtomobilskih cistern za prevoz pitne vode.

11.2 Posebne priloge

P - 201	Pregled zaklonišč na območju občine Sevnica.
P - 202	Pregled ekip za prvo pomoč v Občini Sevnica.

11.2 Skupni dodatki

D - 20	Vzorec sklepa o preklicu izvajanja zaščitnih ukrepov in nalog zaščite, reševanja in pomoči.
D - 14	Vzorec odredbe o aktiviranju sil in sredstev za zaščito, reševanje in pomoč.
D - 15	Vzorec delovnega naloga.
D - 17	Vzorec prošnje za državno pomoč.
D - 10	Program usposabljanja, urjenja in vaj.
D - 8	Navodilo za vzdrževanje in razdelitev načrta zaščite in reševanja.
D - 19	Vzorec sklepa o aktiviranju načrta zaščite in reševanja.
D - 1	Načrtovana finančna sredstva za izvajanje načrta.
D - 2	Načrt dejavnosti Občine Sevnica ter zagotovitev prostorskih pogojev za delo poveljnika CZ in štaba CZ občine Sevnica.
D - 4	Načrt zagotavljanja zvez ob nesreči.
D - 7	Navodila prebivalcem za ravnanje ob nesreči.

11.2 Posebni dodatki

D -	Načrt delitve tablet kalijevega jodida v občini Sevnica.
-----	--